

BRIEF

18. april 2015

GRÆNSEBOMME ER MEST POPULÆRE I JYLLAND

Kontakt:

Kommunikationschef, Malte Kjems
+45 23 39 56 57
mkj@thinkeuropa.dk

Direktør, Bjarke Møller
+45 51 56 19 15
bjm@thinkeuropa.dk

RESUME Skal Danmark genindføre grænsebomme og den permanente kontrol ved grænserne? Svaret afhænger af, hvor i landet, man spørger. For mens jyderne er tilbøjelige til at svare "ja", så siger de fleste på Sjælland og i Hovedstaden "nej". Det viser en ny meningsmåling blandt 1000 repræsentativt udvalgte personer, som analyseinstituttet YouGov har gennemført i april for Tænk tanken EUROPA.

Grænsebommene er et kontroversielt forslag, fordi de kan bringe Danmark på kant med reglerne for EU's indre marked og tvinge Danmark ud af Schengensamarbejdet. Dertil kommer, at den symbolske betydning muligvis er væsentlig større end den reelle effekt på kriminaliteten. Men det bekymrer tilsyneladende ikke jyderne. Til gengæld er de unge ikke tilhængere af idéen, ligesom et højere uddannelsesniveau ser ud til at dæmpe bombebegejstringen.

Spørgsmålet om grænsebomme kan blive et tema i en kommende valgkamp. Venstre afviser Dansk Folkepartis ønske om at genindføre permanent grænsekontrol, men en lille overvægt af partiets vælgere ønsker, at realisere forslaget. Hos det andet store midterparti, Socialdemokraterne, er stemningen dog mere forbeholden. Dansk Folkepartis vælgere er derimod ikke i tvivl. Her siger 9 ud af 10 "ja" til grænsebommene.

HOVEDKONKLUSIONER:

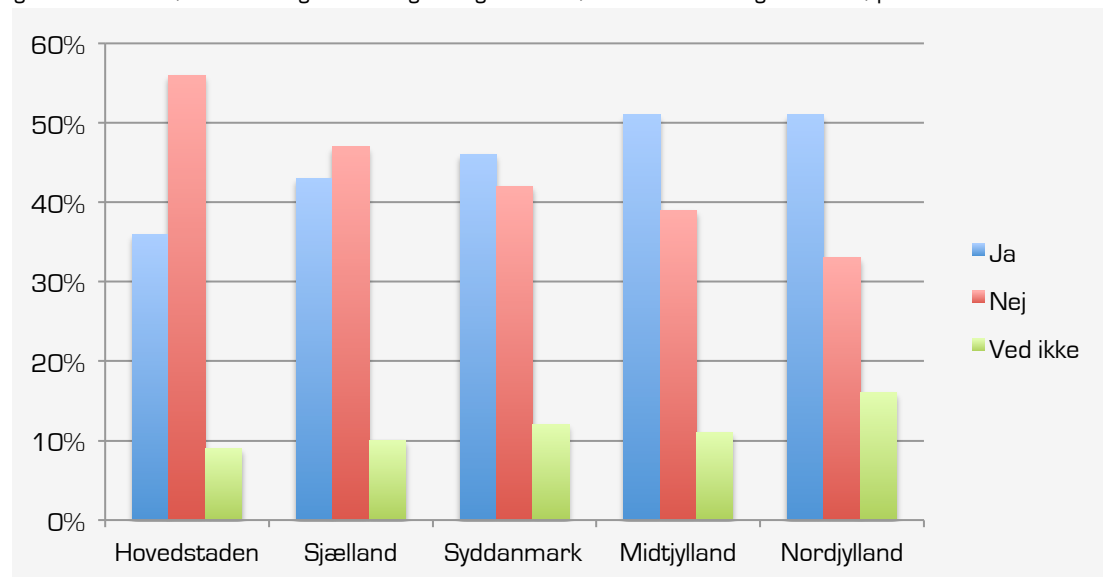
- Opbakningen til et genindføre grænsebomme i Danmark er større i Jylland end på Sjælland og i Hovedstaden.
- I Nordjylland er tilslutningen størst. Her ønsker 51 pct. nye grænsebomme, 33 pct. er imod. I Hovedstaden er modstanden størst. Her ønsker blot 36 pct. grænsebomme, 56 pct. er imod.
- Den yngste gruppe i meningsmålingen (18-29-årige) er mindst begejstret for forslaget. Tilslutningen er størst blandt de 45-59-årige.
- Uddannelsesniveau er afgørende for opbakningen til at genindføre grænsebomme. Jo lavere uddannelsesniveau, jo større opbakning.
- Blandt Venstres vælgere ønsker en lille overvægt at indføre bommene til trods for, at det kan være i strid med reglerne for det indre marked og Schengen. Hos Socialdemokraternes vælgere er et klart flertal imod. Begge partier ønsker en såkaldt "intelligent kontrol" med bl.a. automatiske nummerpladescannere ved grænsen.
- 89 pct. af Dansk Folkepartis vælgere ønsker grænsebomme.

Den danske befolkning er splittet i spørgsmålet om en genindføre permanent grænsekontrol med vagter og grænsebomme ved de danske grænser. Det viser en ny meningsmåling foretaget blandt et repræsentativt udvalg af 1.000 personer mellem 18 og 74 år, som analysevirksomheden YouGov har lavet for Tænketanken EUROPA. Den kommer efter, at der i de seneste måneder har været en større offentlige debat om øget grænsekontrol. Der er nu dødt løb mellem tilhængere og modstandere, hvor 45 pct. svarer "nej" og 44 pct. svarer "ja" til, hvorvidt de ønsker, at Danmark gør op med reglerne i EU's indre marked og genindfører permanent grænsekontrol, herunder grænsevagter og bomme, ved de danske grænser. Nej-siden er dermed styrket over for ja-siden, der i en anden undersøgelse i februar stod stærkere i befolkningen.¹

Grænsebomme kan blive et tema i den forestående valgkamp, og mens der samlet set er stort set lige mange tilhængere og modstandere, er der store regionale forskelle på, hvad befolkningen ønsker. I Hovedstaden ønsker færrest at genindføre bommene. Her svarer 56 pct. "nej" og 36 pct. "ja". Anderledes ser det ud i Jylland, især i Midt- og Nordjylland, hvor et flertal på 51 pct. siger "ja" grænsebommene. Se figur 1.

Figur 1. Jyderne ønsker at genindføre grænsebomme

Ønsker du, at Danmark gør op med reglerne i EU's indre marked og genindfører permanent grænsekontrol, herunder grænsevagter og bomme, ved de danske grænser?, pct.

Kilde: Tænketanken EUROPA på baggrund af YouGov.

¹ Befolkningen vil have permanent kontrol ved grænserne, DR, 9. februar 2015 (<http://www.dr.dk/Nyheder/Politik/2015/02/06/174953.htm>).

Både i Midtjylland og i Nordjylland siger 51 pct. "ja" til grænsebomme, men da blot 33 pct. siger entydig "nej" i Nordjylland mod 39 pct. i Midtjylland, kan Nordjylland karakteriseres som den mest grænsebomsbegeistrede region i Danmark. Et bemærkelsesværdigt forhold set i lyset af at regionen i modsætning til Hovedstaden og Syddanmark ikke har landfaste grænselinjer.

Forskellen mellem den mindst begejstrede region, Hovedstaden, og den mest begejstrede region, Nordjylland, er således 15 procentpoint på ja-siden og hele 23 procentpoint på nej-siden. Det er i øvrigt værd at bemærke, at 16 pct. af nordjyderne angiver at være i tvivl, hvorimod det kun gælder 9 pct. i Hovedstaden.

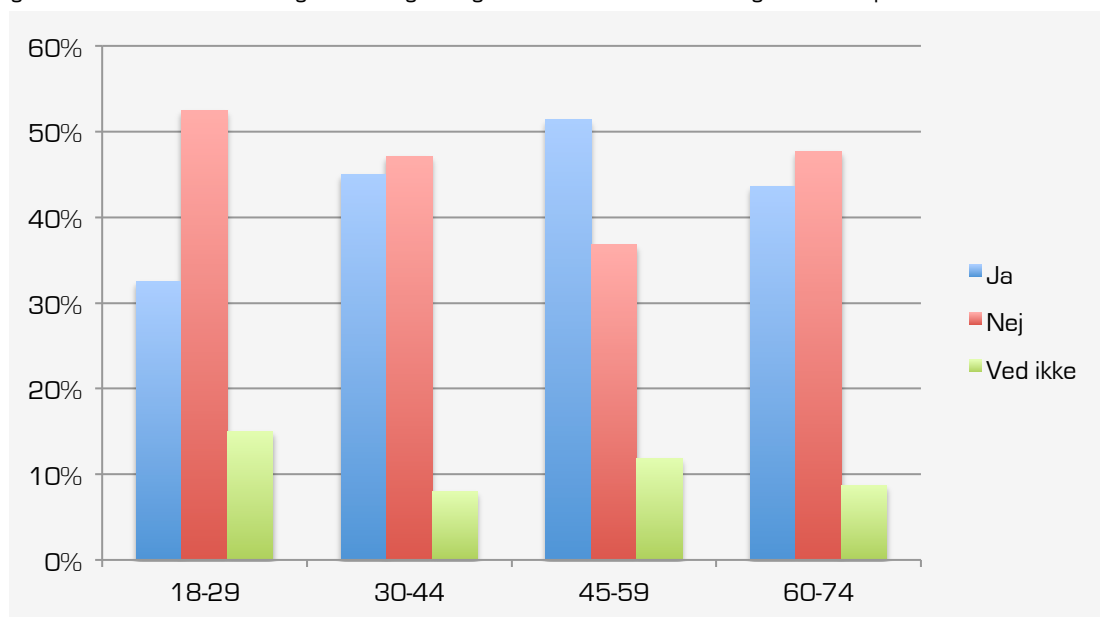
I Syddanmark, der i kraft af grænsen til Tyskland umiddelbart vil blive mest direkte berørt ift. forslaget om at genindføre grænsebomme, siger 42 pct. "nej" og 46 pct. "ja". Syddanmark er dermed den mindst bombebegeistrede region i Jylland. En af de mulige forklaringer kan være, at grænsebommene kan gøre det mere besværligt at køre over grænsen for at købe billige varer i Tyskland.

Unge siger nej tak til bomme

Det fremgår af meningsmålingen, at der i gruppen af 18-29-årige er færrest tilhængere af grænsebomme. 53 pct. af de 18-29-årige siger "nej", 32 pct. siger "ja". Gruppen har desuden den største andel af tvivlere. Se figur 2.

Figur 2. Unge ønsker ikke grænsebomme tilbage

Ønsker du, at Danmark gør op med reglerne i EU's indre marked og genindfører permanent grænsekontrol, herunder grænsevagter og bomme, ved de danske grænser?, pct.

Kilde: Tænk tanken EUROPA på baggrund af YouGov.

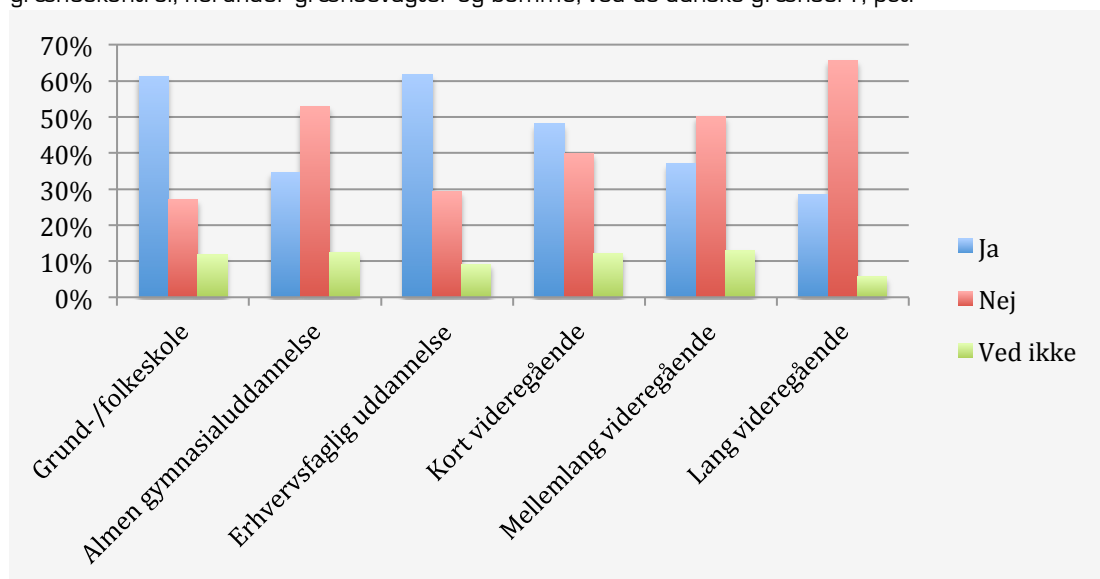
Den mest begejstrede gruppe er de 45-59-årige, der som den eneste kan mønstre en overvægt af tilhængere. Her er 51 pct. for grænsebomme og 37 pct. imod.

Uddannelse af afgørende for opbakning

Uddannelsesmæssig baggrund ser ud til at have stor betydning for, hvorvidt befolkningen ønsker at genindføre grænsebomme. Tendensen er klar: Jo højere uddannelsesniveau, jo mindre er tilslutningen. Se figur 3.

Figur 3. Bombejstringen falder i takt med uddannelsesniveau

Ønsker du, at Danmark gør op med reglerne i EU's indre marked og genindfører permanent grænsekontrol, herunder grænsevagter og bomme, ved de danske grænser?, pct.

Kilde: Tænk tanken EUROPA på baggrund af YouGov.

Der ses en klar tendens til, at tilslutningen falder fra de erhvervsfaglige uddannelser over de korte og mellemlange videregående uddannelser til de lange videregående uddannelser. Både blandt de erhvervsfaglige (29 pct. "nej", 62 pct. "ja") og blandt de korte videregående (40 pct. "nej", 48 pct. "ja") er der en overvægt af tilhængere, hvorimod der er flest modstandere på de mellemlange (50 pct. "nej", 37 pct. "ja") og lange uddannelser (66 pct. "nej", 29 pct. "ja").

Modstandere af grænsebomme er også i overvægt på gymnasieuddannelserne (STX/HH/HTX/HHX/HF), hvor 53 pct. siger "nej" mod 35 pct. som siger "ja". Det kan hænge sammen med, at gruppen indeholder mange unge, og at gymnasieuddannelsen typisk leder videre til mellemlange eller lange videregående uddannelser.

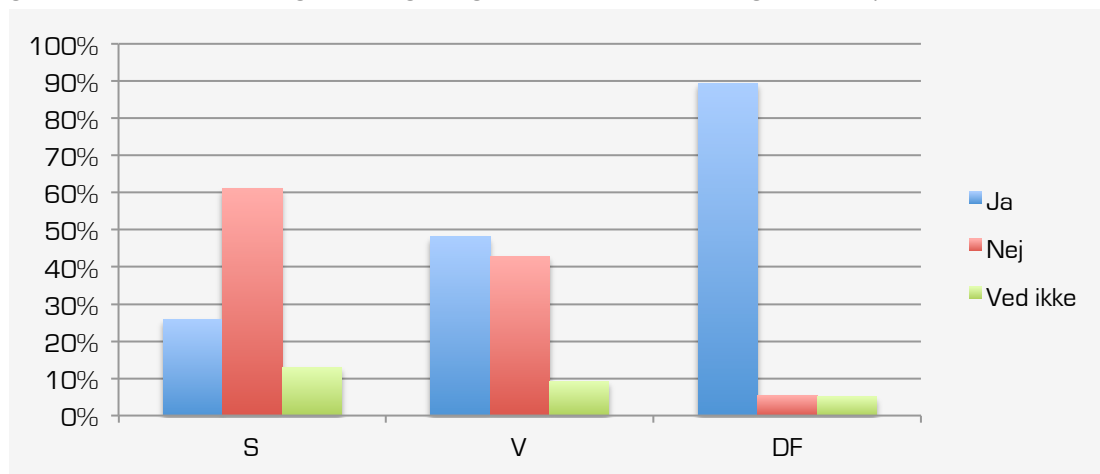
Af de adspurgte, som har grundskolen som deres højeste uddannelsesniveau, er der til gengæld stor opbakning til at genindføre grænsebomme. Hele 61 pct. ønsker dette, 33 pct. er imod.

Venstres vælgere vil have bomme

Vælgerne i de to store midterpartier, Socialdemokraterne og Venstre, ser bemærkelsesværdigt forskelligt på forslaget om at genindføre grænsebomme. Mens et klart flertal af de adspurgte, som angiver, at de ville stemme på Socialdemokraterne, hvis der var folketingsvalg i dag, er modstandere af nye grænsebomme, er en lille overvægt af Venstres vælgere for. Se figur 1.

Figur 1. S og V-vælgere ser forskelligt på grænsebomme

Ønsker du, at Danmark gør op med reglerne i EU's indre marked og genindfører permanent grænsekontrol, herunder grænsevagter og bomme, ved de danske grænser?, pct.

Kilde: Tænketanken EUROPA på baggrund af YouGov.

61 pct. af Socialdemokraternes vælgere er modstandere af at genindføre grænsebomme, blot 26 pct. er for. Hos Venstre er 43 pct. imod, mens 46 pct. er for.

Diskussionen om grænsebomme er vakt til live af Dansk Folkeparti, som i flere omgange har foreslået at genindføre kontrollen ved de danske grænser. Der er da også bred enighed blandt partierne på Christiansborg om at styrke kontrollen, men spørgsmålet er, hvordan dette gøres mest effektivt og med størst effekt ift. at bekæmpe kriminalitet og illegal indvandring.

Både regeringen og Venstre har efter nytår og bl.a. foranlediget af terrorhandlingerne i Paris i januar meldt ud, at de ønsker at styrke den "intelligente kontrol", som f.eks. omfatter videoovervågningssystemer og nummerpladescannere ved grænserne. I modsætning til den permanente og fysiske grænsekontrol vil forslaget om den intelligente kontrol ikke være i strid med de gældende EU-regler. I sin åbningstale til Folketinget i 2014 annoncerede statsminister Helle Thorning Schmidt på baggrund af en arbejdsgrupperapport fra Justitsministeriet, at regeringen ville indføre nummerpladescannere ved de danske grænser, men

hun understregede samtidig, at man fuldt ud vil overholde præmisserne for EU-landenes Schengen-grænsesamarbejde. Schengen-reglerne tillader i dag, at man kan opstille nummerpladescannere og f.eks. placere flere politifolk og toldere i grænseregionerne. Men man må ikke udøve permanent og fysisk grænsekontrol.

Den nye meningsmåling indikerer dog, at Venstre ikke kommer på kant med deres vælgere, hvis de imødekommer Dansk Folkepartis ønske om at genindføre den permanente grænsekontrol. Men spørgsmålet er, om man vil løbe risikoen ved at komme på kant med Schengen-reglerne og med princippet om personernes frie bevægelighed i det indre marked?

I februar 2015 lavede Epinion en måling for DR, som viste, at 61 pct. af befolkningen var helt eller delvist enig i, at "Danmark skal indføre permanent grænsekontrol med eksempelvis grænsebomme og grænsevagter". I den forbindelse afviste Venstres retsordfører, Karsten Lauritzen, at kontrollen kan blive "helt permanent".² Venstre vil i stedet bruge 75 millioner kroner på intelligent grænsekontrol i form af nummerpladescannere, mere politi og flere toldere.

Ingen tvivl blandt Dansk Folkepartis vælgere

Det fremgår af figur 1, at Dansk Folkepartis vælgere ikke er i tvivl om, at Danmark bør genindføre grænsebommene, til trods for at det kan bringe Danmark på kant med EU-reglerne. 89 pct. er tilhængere af forslaget, blot 5 pct. er imod og lige så få er i tvivl.

Spørgsmålet er bare, om fysiske grænsebomme vil have en effekt på bekæmpelsen af kriminalitet, menneskesmugling, illegal indvandring m.m. Rigspolitiet har tidligere fastslået, at en genindførelse af grænsekontrollen hverken er "et nødvendigt eller hensigtsmæssigt redskab til bekæmpelse af den grænseoverskridende kriminalitet. Ud fra en politifaglig vurdering får man således mere ud af at anvende de betydelige ressourcer, som en effektiv grænsekontrol vil kræve, på efterretningsbaserede indsatser over for den organiserede kriminalitet."³

Noget tyder således på, at det vil være mere effektivt, hvis der samarbejdes på tværs af grænserne i kampen mod den grænseoverskridende kriminalitet. Fagbladet Dansk Politi har bl.a. beskrevet konkrete forsøg mellem den tysk-

---

² Befolkningen vil have permanent kontrol ved grænserne, DR, 9. februar 2015 (<http://www.dr.dk/Nyheder/Politik/2015/02/06/174953.htm>).

³ Jf. et svar, som fhv. justitsminister Brian Mikkelsen (K) gav til Folketinget d. 10. december 2009. (<http://www.ft.dk/samling/20091/almdel/REU/spm/209/svar/671392/773522/index.htm>)

hollandske og tysk-polske grænse, hvor øget samarbejde og gensidige magtbeføjelser har været en succes.⁴

Denne analyseserie om danskernes holdning til EU er støttet af Europa-Nævnet.

---

⁴ Terrorfrygt driver politidebatten i EU, Fagbladet Dansk Politi, februar 2015 (<http://www.dansk-politi.dk/artikler/2015/februar/skaebne-aar-for-dansk-politi-i-europa.aspx#.VSwKoRe2rOo>).